

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ВИСШИ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ул. „Цар Калоян“ № 1-а, 1000 София, тел. 986-28-61, 987-55-13,
факс 987-65-14, e-mail: arch@vas.com

Изх. 113

Дата ... 03.02 2020 г.

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТ РАЛИЦА НЕГЕНЦОВА -
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

Относно:
Приемане на тълкувателно решение

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

1. От името на Висшия адвокатски съвет на основание чл. 125 от ЗСВ се обръщам към Вас с настоящото предложение за образуване на тълкувателно дело и приемане от ОСГТК на ВКС на тълкувателно решение поради съществуваща противоречива съдебна практика по смисъла на чл. 124, ал. 1, предл. първо от ЗСВ по следните въпроси:

„1. От кой момент поражда действие отмяната на ППВС № 3/18.11.1980 г., извършена с т. 10 от ТР № 2/26.06.2015 г. по тълк.д. № 2/2013 г. та ОСГТК на ВКС, и прилага ли се последното за вземания по изпълнително дело, което е образувано преди приемането му?“

2. Противоречива практика, мотивирала предложението за приемане на тълкувателно решение:

По въпроса е налице противоречива съдебна практика на състави на ВКС, постановена по реда на чл. 290 ГПК.

Според част от съдебните състави давността върху вземания, предмет на изпълнително дело, образувано преди 26.06.2015 г., тече от момента на последното валидно изпълнително действие, тъй като давност в изпълнителния процес тече. Изоставя се разбирането, прието в ППВС № 3/1980 г., че давността не тече във висиящия изпълнителен процес, включително по отношение на изпълнителни дела, образувани преди 26.06.2015 г. В този смисъл тези съдебни състави застъпват тезата, че отмяната на ППВС № 3/1980 г. има обратно действие (така *Решение № 45/30.03.2017 г. по т.д.№ 61273/2016 г. по описа на ВКС, четвърто ГО, Решение № 131/23.06.2016 г. по гр.д.№ 5140/2015 г. на ВКС, четвърто ГО, Решение № 12/02.06.2016 г. по т.д.№ 3788/2014 г. на ВКС, първо ГО, Решение № 451/29.03.2016 г. по гр.д. № 2306/2015 г. по описа на ВКС, четвърто ГО, Решение № 269/03.02.2016 г. по гр.д.№ 795/2012 г. на ВКС, трето ГО, Решение № 209/02.02.2016 г. по т.д.№ 1248/2013 г. на ВКС, първо ГО и други*). Тези съдебни състави се позовават на мотивите на ТР № 2/26.06.2015 г. по тълк.д. № 2/2013 г. на ОСГТК на ВКС в частта им, в която се прави разлика между исковия и изпълнителния процес и се приема, че в изпълнителния процес /за разлика от исковия/ давността не спира, а само се прекъсва (защото кредиторът може да избере дали да действа – да иска нови изпълнителни способности, защото все още не е удовлетворен, или да не действа – да не иска нови изпълнителни способности) и нова погасителна давност започва да тече от датата, на която е поискано или е предприето всяко едно валидно изпълнително действие по събиране на вземането. В Решение № 269/03.02.2016 г. по гр.д.№ 795/2012 г. на ВКС, трето ГО е прието за неоснователно възражението на ответната страна, че „*въззивното решение е правилно, доколкото е съобразено с ППВС № 3/1980 г., действащо към момента на неговото постановяване. Доколкото при висиящност на спора е прието друго задължително тълкуване на закона, същото следва да бъде съобразено при разрешаване на правния спор.*”

Според друга част от съдебните състави отмяната на ППВС № 3/1980 г., прогласена с ТР № 2/26.06.2015 г. по тълк.д. № 2/2013 г. та ОСГТК на ВКС, няма обратно действие и в този смисъл давността върху вземания, предмет на изпълнително дело, образувано преди 26.06.2015 г., не тече (така *Решение № 170/17.09.2018 г. по гр.д.№ 2382/2017 г. на ВКС, четвърто ГО и Решение № 51/21.02.2019 г. по гр.д.№ 2917/2018 г. на ВКС, четвърто ГО* - тези две съдебни решения са постановени по дела, по които обжалваните въззивни решения са били допуснати до касационен контрол именно по въпроса „От кой

момент поражда действие отмяната на ППВС № 3/1980 г., извършена с т. 10 на ТР № 2/26.06.2015 г. по тълк.д. № 2/2013 г. та ОСГТК на ВКС, и в тази връзка дали даденото с т. 10 от ТР разрешение се прилага само по отношение на висящите към този момент изпълнителни производства или и към тези, които са приключили преди това?”).

Съдебните състави, които поддържат това становище, изхождат от разбирането, че съществуват два вида тълкувателни постановления и решения. Когато се касае до първоначално приети тълкувателни постановления и решения, те имат обратно действие и даденото с тях тълкуване важи от момента, в който тълкуваната правна норма е влязла в сила, т.е. счита се, че тя още тогава е имала съдържанието, което впоследствие е било посочено в тълкувателните актове. Тълкувателни постановления и решения обаче могат да бъдат приемани и поради настъпила промяна било в тълкуваната правна норма или свързани с нея други правни норми, било в обществено - икономическите условия, които правят вече даденото тълкуване неприложимо или несъответно на действителния смисъл на закона. В тези случаи е възможно постановяването на нов тълкувателен акт, с който да бъде изоставено вече даденото тълкуване и да бъде възприето ново такова. Установеното с новото тълкувателно решение тълкуване на правната норма ще може да бъде прилагано от съответните органи, за които то е задължително, по случаите от тяхната компетентност, когато въпросът е отнесен за разрешаване до тях, след приемането на новото ТР или по такива, които са били заварени към този момент. В тези случаи, ако преди постановяване на новото тълкувателно решение са се осъществили факти, които са от значение за съществуващото между страните правоотношение, които са породили правните си последици, то тези последици трябва да бъдат преценявани с оглед на тълкувателното постановление или решение, което е било действащо към момента на настъпването на последиците. В противен случай ще се придаде същинско обратно действие на новото ТР, което е недопустимо и съгласно чл. 14 ЗНА се предвижда само по изключение и то въз основа на изрична разпоредба за това.

С оглед изложеното в Решение № 170/17.09.2018 г. по гр.д.№ 2382/2017 г. на ВКС, четвърто ГО е прието, че извършената с т. 10 на ТР отмяна на ППВС № 3/1980 г. поражда действие от датата на обявяването на ТР, като даденото с т. 10 от ТР разрешение се прилага от тази дата /26.06.2015 г./ и то само по отношение на висящите към този момент изпълнителни производства, но не и към тези, които са приключили преди това.

3. Въз основа на изложените по-горе съображения и след като се убедите, че е налице противоречива практика на отделни състави на ВКС, Ви молим да образувате тълкувателно дело и да предложите на Общото събрание на Гражданска и Търговска колегии на ВКС да се произнесе с тълкувателно решение по поставените въпроси, а именно:

„1. От кой момент поражда действие отмяната на ППВС № 3/18.11.1980 г., извършена с т. 10 от ТР № 2/26.06.2015 г. по тълк.д. № 2/2013 г. та ОСГТК на ВКС, и прилага ли се последното за вземания по изпълнително дело, което е образувано преди приемането му?“

Приложения:

1. Решение № 45/30.03.2017 г. по т.д.№ 61273/2016 г. по описа на ВКС, четвърто ГО;
2. Решение № 123/04.08.2016 г. по гр.д. № 7002/2013 г. по описа на ВКС, трето ГО;
3. Решение № 131/23.06.2016 г. по гр.д.№ 5140/2015 г. на ВКС, четвърто ГО;
4. Решение № 12/02.06.2016 г. по т.д.№ 3788/2014 г. на ВКС, първо ГО;
5. Решение № 451/29.03.2016 г. по гр.д. № 2306/2015 г. по описа на ВКС, четвърто ГО;
6. Решение № 10/16.02.2016 г. по гр.д.№ 3231/2014 г. на ВКС, трето ГО;
7. Решение № 269/03.02.2016 г. по гр.д.№ 795/2012 г. на ВКС, трето ГО;
8. Решение № 209/02.02.2016 г. по т.д.№ 1248/2013 г. на ВКС, първо ГО;
9. Решение № 170/17.09.2018 г. по гр.д.№ 2382/2017 г. на ВКС, четвърто ГО;
10. Решение № 51/21.02.2019 г. по гр.д.№ 2917/2018 г. на ВКС, четвърто ГО.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВИСШИЯ
АДВОКАТСКИ СЪВЕТ:

РАЛИЦА НЕГЕНЦОВА